

Spletni seminar 2

KGZ Goveje in telečje meso Loka

Datum: 12. 12. 2025

Ura: 12.00

Lokacija: spletni seminar

Vabimo vas na spletni seminar:

Ekološka pridelava govejega in telečjega mesa – trajnost, dobrobit živali in kakovost mesa kot temelj sodobnega slovenskega kmetijstva

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

- Operacija sofinancirana v okviru Strateškega načrta SKP 2023–2027 za Slovenijo.
- Financira: Evropska unija, Republika Slovenija, Skupna kmetijska politika.
- KGZ Škofja Loka

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kaj je ekološka pridelava?

Ekološko kmetijstvo je:

Sistem kmetovanja, ki temelji na naravnih zakonitostih, minimalnih posegih v okolje ter proizvodnji hrane najvišje kakovosti z zagotavljanjem dobrobiti živali.

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kaj je ekološka pridelava?

To pomeni:

- brez sintetičnih pesticidov, herbicidov in umetnih gnojil
- brez gensko spremenjenih organizmov
- brez hormonskih pospeševalcev rasti
- poudarek na kakovosti tal, regeneraciji ekosistemov in naravnih hranilnih ciklih

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kaj je ekološka pridelava?

Glavni cilji ekološkega kmetijstva

- Trajnostna pridelava hrane
- Ohranjanje naravnih virov
- Izboljšanje zdravja tal in okolja
- Zagotavljanje najvišje dobrobiti živali
- Povečanje varnosti in kakovosti hrane
- Odpornost kmetij na tržne in podnebne spremembe

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Načela ekološke pridelave

- **Načelo zdravja** – živali, rastline, tla in ljudje so medsebojno povezani
- **Načelo ekologije** – delo v ritmu naravnih procesov
- **Načelo pravičnosti** – pošteno ravnanje z živimi bitji
- **Načelo skrbnosti** – dolgoročna odgovornost za prihodnje generacije

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Slovenija – izjemna izhodišča za EKO živinorejo

- Več kot 60 % površin trajnega travinja
- Raznolik relief → priložnost za pašno živinorejo
- Ugodna klima za travno-krmne sisteme
- Tradicija govedoreje in drobnice
- Potrošniški trend: rast povpraševanja po ekološkem mesu

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Standardi in zahteve EKO reje govedi

Splošne zahteve:

- Živali se krmi z izključno ekološko pridelano krmo.
- Obvezna paša v pašni sezoni.
- Hlevi morajo nuditi dovolj prostora, svetlobe in svežega zraka.
- Prepoved vezne reje (razen izjem).
- Ustrezni pogoji za bivanje, hranjenje, pitje

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Standardi in zahteve EKO reje govedi

Prostor in pogoji bivanja

V hlevu:

- dovolj naravne svetlobe (min. 3 % svetlobnih odprtin)ne drseča, suha podlaga
- ležišča s slamo ali mehko podlago
- minimalni m2 na žival (odvisno od kategorije: telice, krave dojilje, pitanci)

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Standardi in zahteve EKO reje govedi

Prostor in pogoji bivanja

Na prostem:

- obvezno gibanje
- paša ob primernih pogojih
- nadstrešek ali možnost zatekanja pred vročino ali nevihtami

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Standardi in zahteve EKO reje govedi

Prostor in pogoji bivanja

Predhodna obdobja:

- Travinje: 2 leti prehoda
- Živali: obdobje prehoda odvisno od starosti ob vstopu v sistem
- Predelava mesa: prehod mora biti dokumentiran in preverljiv

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Standardi in zahteve EKO reje govedi

Prostor in pogoji bivanja

Ločene proizvodne verige:

- konvencionalno in EKO meso morata biti jasno ločena
- ločena skladišča, transport, evidence

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Dobrobit živali – temelj EKO mesa

Zakaj je dobrobit ključna?

- Dobra dobrobit = boljša imunost + manj bolezni
- Živali v stresu tvorijo višje ravni kortizola → slabša kakovost mesa
- Normalno vedenje vpliva na strukturo mišic in okus

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Dobrobit živali – temelj EKO mesa

Ključni elementi dobrobiti v ekološki reji

- Prosto gibanje
- Dostop do paše
- Naravna svetloba in svež zrak
- Primerno socialno okolje (druženje)
- Slama za počitek
- Minimalno stresnih postopkov
- Daljše faze odstavitve telet — pri kravah dojljah 6–9 mesecev

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Dobrobit živali – temelj EKO mesa

Transport in zakol

- minimalni transportni časi
- ravnanje brez prisile
- izogibanje kričanju, udarjanju, uporabi električnih progov
- namen: zmanjšanje stresa → posledično boljše meso (pH, barva, tekstura)

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Krmljenje, paša in pomen travinja

Ekološka krma – najstrožja pravila

- 100 % krme mora biti EKO (dovoljenih je max 5 % konvencionalne le, če ni na voljo EKO krme, a to le izjemoma).
- Najmanj 60 % obroka mora biti voluminozne krme.
- Paša mora predstavljati pomemben delež obroka v sezoni.

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Krmljenje, paša in pomen travinja

Travnato območje Slovenije – največja prednost

- Travinje predstavlja temelj slovenske EKO živinoreje
- Visoka hranilna vrednost, če je pravilno upravljano
- Velik vpliv na aromo in barvo mesa

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Krmljenje, paša in pomen travinja

Pašni sistemi

- Kontinuirana paša – enostavna, manj učinkovita
- Rotacijska paša – najprimernejša za EKO sistem
 - Živali se premikajo med parcelami
 - Višja kakovost travinja
 - Hitrejša regeneracija rastlin
 - Manj parazitov

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Krmljenje, paša in pomen travinja

Prednosti ekološkega hranjenja za meso

- Naravnejše razmerje med omega-3 in omega-6
- Več antioksidantov (vitamin E, beta-karoten)
- Boljša struktura mesa zaradi več gibanja živali

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zdravje in zdravstvena oskrba

Preventiva kot sistem

Ekološka živinoreja temelji na tem, da:

- živali manj zbolevalo zaradi dobrih pogojev bivanja
- so bolj odporne zaradi naravne prehrane
- se ne uporablja rutinskih antibiotikov

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zdravje in zdravstvena oskrba

Preventivni ukrepi:

- pravilna prehrana
- ustrezna higiena hleva in pašnikov
- redno odstranjevanje parazitov z naravnimi pristopi
- manjša gostota živali

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zdravje in zdravstvena oskrba

Uporaba veterinarskih sredstev

- antibiotiki: le v primeru bolezni, ne preventivno
- po zdravljenju: dvojna karencia
- dovoljena uporaba fitoterapije in homeopatije
- hormoni za rast: strogo prepovedani

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zdravje in zdravstvena oskrba

Nega telet v EKO reji:

- Kolostrum v prvih 6 urah po telitvi
- Dolgotrajnejše sesanje pri materah (pri kravah dojiljah)
- Socializacija v skupinah
- Stabilna mikroklima

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Certificiranje, nadzor, zakonodaja

Kaj pomeni ekološki certifikat?

- Zajema celotno verigo: tla → krma → žival → zakol → predelava → prodaja
- Označen je z evropskim logotipom »EU list« + SI-EKO certifikacijska številka

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Certificiranje, nadzor, zakonodaja

Postopek certificiranja

1. Vstop v sistem kontrole
2. Prehodno obdobje
3. Obiski nadzornega organa
4. Pregled evidenc (tipični dokumenti: krmna bilanca, pašni dnevniki, zdravstveni kartoni...)
5. Letno obnavljanje

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Certificiranje, nadzor, zakonodaja

Kategorije nadzora

- napovedani pregledi
- nenapovedani pregledi
- vzorčenja krme in tal
- pregled dokumentacije

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Certificiranje, nadzor, zakonodaja

Zakonodaja

- Uredba (EU) 2018/848 — osnova ekološke pridelave
- Izvedbene uredbe EU o označevanju in nadzoru
- Nacionalna zakonodaja o ekološki pridelavi in predelavi v Sloveniji

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kakovost EKO mesa

Fizikalno-kemične lastnosti ekološkega mesa

- Stabilnejši pH po zakolu
- Temnejša barva pri živali, ki se pase
- Bolj izrazit okus
- Naravna maščobna struktura

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kakovost EKO mesa

Prehranske prednosti

- več omega-3
- več antioksidantov
- manj nasičenih maščob
- meso je pogosto bolj pusto
- več konjugirane linolne kisline (CLA) – pozitivna presnovna vloga

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kakovost EKO mesa

Senzorične lastnosti

- okus mesa odvisen od pašnega botaničnega sestava
- večja sočnost zaradi naravnega razvoja mišic
- intenzivnejši okus kot posledica gibanja in naravne prehrane

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Kakovost EKO mesa

Varnost ekološkega mesa

- ni ostankov pesticidov
- ni GSO
- minimalne ostanke veterinarskih sredstev
- stroga sledljivost

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Okoljski vidik ekološke živinoreje

Koristi za okolje

- ohranjanje travinja
- večja biodiverziteteta
- manjša erozija talni spiranja pesticidov v podtalnico
- manjši ogljični odtis pašnih sistemov
- višja odpornost ekosistemov

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Okoljski vidik ekološke živinoreje

Vloga travinja

- zadrževanje ogljika
- domovanje opraševalcev
- stabilizacija tal
- filtriranje vode

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Okoljski vidik ekološke živinoreje

Naravne čistilne funkcije pašnih sistemov

- gnoj kot naravno gnojilo
- kroženje hranil v sistemu
- mikroorganizmi obnavljajo tla

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Ekonomika in tržne priložnosti

Tržni trendi

- letna rast povpraševanja po EKO mesu v EU
- višji cenovni razred
- naraščanje prodaje preko kratkih verig: kmet–potrošnik

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Ekonomika in tržne priložnosti

Prednosti za kmete

- višja dodana vrednost
- večja stabilnost prodaje
- nižja odvisnost od uvoza krme
- več podpore iz EU in slovenskih ukrepov

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Ekonomika in tržne priložnosti

Prodajne poti

- Zadruga
- lokalne mesnice
- neposredna prodaja na dom
- spletna prodaja – vedno bolj priljubljena
- povezovanje v blagovne znamke

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Izzivi in rešitve

Glavni izzivi

- visoki stroški prehoda
- potreba po več zemljiščih
- administracija
- nepredvidljivost vremena
- zahteve za pašo (ograje, vodni dostop, rotacija parcel)

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Izzivi in rešitve

Rešitve za kmete

- skupni pašni sistemi (delitev infrastrukture)
- rotacijska paša – več krme na hektar
- sodelovanje z lokalnimi mlekarnami in mesnicami
- vlaganja v podporno infrastrukturo (mobilni napajalniki, premične ograje)
- digitalizacija pašnih dnevnikov

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Dobre prakse

Primeri iz tujine

- Avstrijski model ekoloških govedorejskih kmetij (70 % hribinski pašni sistemi)
- Danske dovršene klavnice z nizkostresnim pristopom
- Rotacijske superpaše na Irskem

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Dobre prakse

Primeri iz Slovenije

- Hribovske kmetije s prehodom v sistem EKO → nižji veterinarski stroški
- Družinske kmetije, ki prodajajo EKO meso neposredno potrošnikom
- Učinki na krajino: ohranjanje suhih travnikov, višja pestrost rastlin

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

Zaključek

Ključna sporočila seminarja

- Ekološka pridelava mesa je pristop, ki prinaša koristi živalim, okolju, kmetu in potrošniku.
- EKO sistem zagotavlja visoko kakovost mesa, ki je hranilna, varna in etično pridelana.
- Slovenija ima idealne pogoje za EKO živinorejo – travinje, tradicijo in znanje.
- Ekološko meso predstavlja vse pomembnejši del prihodnje prehranske strategije.

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

- Dogodek je sofinanciran iz sredstev Evropske unije – Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.
- **Hvala za pozornost in podporo slovenskemu govejemu in telečjemu mesu z oznako “EKO – Kmetijstvo Slovenija”!**
- <https://eko-loskagovedina.si/>

Kmetijstvo Slovenija

Financira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA